

עריכת ברית מילה
לתינוקות ומבוגרים
בחדרי ניתוח
בארץ ובעולם

עלון ברית אבות פרפראות וסיפורים לברית מילה לפי סדר הפרשיות פרשת בשלח

תשפ"ג

מפעולות הארגון

בדיקת צהבת לתינוקות בבית
במכשיר זהה לבית החולים

עריכת ברית מילה לתינוקות.
ומבוגרים בחדרי ניתוח
בישראל ובמדינת חבר העמים

ניתן להשיג את הספרים
"סדר ליל הברית"
"פניני הברית"
"תפילות ומנהגים לברית"

משרד "ברית אבות"
רחוב דברי חיים 6 ביתר עילית
טלפון: 025022814

מהספר פניני הברית

לגוזר ים סוף לגזרים

בפרשתינו מובא נס קריעת ים סוף,
שהקדוש ברוך הוא קרע את הים
כשנחשון בן עמינדב קפץ לים בלי
חשבונות.

במדרשים המובא בעלון זה מובא
שקריעת ים סוף היה בזכות ברית
המילה.

אברהם אבינו מל עצמו בגיל מבוגר
במסירות נפש נגד העמים עם כל
הקושי.

ביום ראשון לפרשת בשלח זכינו למול
בעיר קישינב שבמולדובה מבוגר בגיל
30 שהינו פליט מאוקראינה ועבר
לבודפשט שבהונגריה ורצה זמן רב
לקיים את מצוות הברית ולא איסתייע
מילתא, כששמע שמגיעים לקישינב

לבריתות, לא רצה להפסיד את
ההזדמנות, ונסע כבר בערב שבת (בלי
משפחתו וחמשת ילדיו) כדי להיות
מוכן ליום ראשון בבוקר לקיים את
המצוה בשמחה, עם כל הקושי שבדבר,
ובנוסף עוד 2 ילדים בגילאי 6-11 נימולו
ובתוך כל הכאב הכריזו בקול רם "אני שמח
להיות יהודי" אשרינו שזכינו להיות בנים של
אברהם אבינו וללכת בדרכיו.

בברכה

המוהל הרב אהרן יוסף קרמר

טעם שמנגיין את השירה ביום המילה, נראה לי על פי
מה שכתב רש"י ז"ל (בפרשת שלח) דעל כן עושין שמונה
חוטין בציצית כנגד שמונה ימים ששהו ישראל משיצאו
ממצרים ועד שאמרו שירה על הים עיין שם, (ועיין בר"ב
ז"ל ביאור דבריו) והכי נמי התינוק דומה כמו שיצא
מבית האסורים... וכמו ביציאת מצרים אחר שמונה
ימים שיצאו אמרו שירה, וכמו כן מנגיין השירה ביום
המילה שהוא יום שמיני ליציאת התינוק מבית
האסורים, כן נראה לי: (ברית אבות)

זה אלי. (טו ב) פירש"י בכבודו נגלה עליהם והיו מראין
אותו באצבע, ראתה שפחה על הים מה שלא ראו
נביאים ע"כ, ועל פי זה י"ל מ"ש במדרש ראתה שפחה
על הים מה שלא ראה יחזקאל הנביא למה אמר שפחה
ולא עבד, אלא מפני שישראל מלו עצמם ולא עבדים ולא
יכלו לעמוד מפני גילוי שכינה [כדאיתא גבי אברהם
שאמר לו ה' (בראשית יז) ואתנה בריתי ביני וביניך ויפול
אברהם על פניו. פירש"י ממורא השכינה שלא היה בו
כח לעמוד ערל, וכן בבלעם נאמר נופל וגלוי עינים.]:
(ביזת מצרים הגדה של פסח)

ויאמר אם שמוע תשמע בקול ה' אלהיך והאזנת
למצותיו כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים
עליך כי אני ה' רופאך. (טו כו) כשנצטער אברהם אבינו
בצער המילה בא רפאל ורפאו, מיד פתחו מלאכי השרת
ואמרו בא"י רופא חולים: (אוצר המדרשים שמונה
עשרה)

ברכת רפאינו היא הברכה השמינית, ומה ראו לומר
רפואה בשמינית, אמר רבי אחא מתוך שנתנה מילה
בשמינית שצריכה רפואה לפיכך קבעוה בשמינית:
(מגילה יז:). אמר רבי חייא מה ראו חכמים לקבוע רופא
בברכה שמינית כנגד המילה שנתנה בשמיני, הדא הוא
דכתיב (מלאכי ב) בריתי היתה אתו החיים והשלום וגו':
(מדרש רבה שיר השירים ז)

בשלח פרעה את העם. (יג יז) ר' שמעון בן יוחאי אומר, בזכות המילה הוציא המקום את ישראל ממצרים, שנאמר ואעבור עליך ואראך וגו': (ילקוט שמעוני פרק יג)

שמעון התימני אומר, בזכות המילה אני אקרע להם את הים, שנאמר (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם חוקות שמים וארץ לא שמת. אמרת צא וראה אי זו היא ברית שהיא נוהגת ביום ובלילה הוי אומר זו מילה: (מכילתא)

מילה אותיות ים לה, פירוש בזכות המילה נקבע הים לשנים עשר קרעים זהו שכתוב לגזור ים סוף לגזרים תרגום ומל וגזר: (תוספות השלם)

לגזור ים סוף לגזרים. (תהלים קלו) לגזורים, למי שמל, ובתיבות, והמים להם. כולל בתוכו אותיות מילה: (חתן דמים)

הקשר בין מילה לקריעת ים סוף, שבזכות מצוה זו נקרע הים, מבואר בעוללות אפרים. דרך א', כי כמו שהמילה הוא ענין חוץ לטבע, כך קריעת ים סוף זה הוא כנגד הטבע, וכל זה היה לרמז על אחדותו יתברך, שהוא יתברך מושל על הטבע, כי מטעם זה התחיל שירת הים ב-אז, המרמז על אחדותו יתברך ועל המילה שבשמונה.

דרך ב' הוא שהיצר הרע נמשל לשטף מים רבים אליו לא יגיעו... וכבר ידעת שבהסרת הערלה נדחה היצר הרע הערל הנמשל לים הומה, וזה טעם קריעת ים סוף בזכות המילה.

או כלך לדרך זה, אדרבה שהים הוא רמז להשגת החכמות ומציאת ה' יתברך, כמו שכתוב (ישעיה יא) ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים. ומצד המילה נפתחו אצלו מקורות החכמה עד שיהיה לו דרך ומסלול לעבור בתוך ים החכמה ולהשיג מציאותו יתברך, כמו שכתוב (איוב יט) ומבשרי אחזה אלה... וזהו סוד קריעת ים סוף:

בזכות המילה נבקע הים מפני בני ישראל, ויש להסביר שעיקר המילה ענינה מסירות נפש, וכמו כן קריעת ים סוף היה בזכות המסירות נפש שהיה לנחשון בן עמינדב:

במדרש (תנחומא) שנקרע הים בזכות המילה, יכול להיות שעל זה נאמר את השירה הזאת. רמז למילה שנאמר (בראשית יז) זאת בריתי. ולפי שגם לעולם הבא המילה מצלת מן הגיהנם לכך נאמר ישיר בלשון עתיד, ומכאן רמז לתחיית המתים: (כלי יקר)

המנהג לזרוק אגוזים ומיני מאכל בעת שמלין התינוק, ובודאי אין דבר שאין לו שורש היינו שמרמז על ביזת הים שחטפו ישראל, ועל כן זורקין אגוזים ושאר דברים כדי שיחטפו התינוקות לרמז ביזת הים שזכו על ידי המילה: (ליקוטי הלכות הלכות פסח הלכה ח) והרמז באגוז כמדרש על הפסוק (שיר השירים ו) אל גנת אגוז ירדתי. אמר ר' יהושע בן לוי נמשלו ישראל באגוז זה.... ר' יהודה בר' סימון אומר מה אגוז זה יש לו שתי קליפות כך ישראל יש להן שתי מצות מילה ופריעה. ובמנורת המאור ביאר הדימוי לאגוז, תחילתו א וסופו ז' רמז לשמונת ימי המילה, ויש להוסיף טעם למנהג לחלק קליות ואגוזים בליל פסח, כי אגוז מרמז לברית מילה:

ואמר פרעה לבני ישראל נבוכים הם. (יד ג) ס"ת מילה, עיין תרגום יונתן ואמר פרעה לדתן ואבירים שנשארו במצרים ולא רצו לצאת, וקשה למה לא מתו בשלושת ימי אפילה שמתו כולם אותם שלא רצו לצאת מפני שאלו שמתו לא היו נימולים ודתן ואבירים היו נימולים ולכן מרומז כאן מילה: (טהרת יום טוב)

ויקח שש מאות רכב בחור וכל רכב מצרים. (יד ז) רכב בחור. שבחר המולים שבהם מאותם שמלם יוסף כשבאו אליו ללחם... מהם בחר פרעה, אמר פרעה, אין אומה זו מתגאה עלינו אלא במילה אף אנו נבא עליהם באנשים מולים, וכן הם, ושלישים על כולו. סופי תיבות מלו, פירוש מאותם שמלו: (ש"ך על התורה)

ההלך לפני מחנה ישראל. (יד יט) ר"ת מילה, עיין במדרש ובספר מעבר יבק כי ההולכים אל ברית המילה כאלו מקבלים פני שכינה, ועוד כי לשומרי הברית כתיב (תהלים צא) כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בדרך: (טהרת יום טוב)

והמים להם חמה. (יד כב) חמה כתיב, שרצו המים לטבעם בעון פסל מיכה שעבר עמהם בים, אמר הקדוש ברוך הוא הם מסובבים במצוות לפנייהם מילה לאחוריהם קשר של תפילין ולשמאל תפילין של יד לימין ציצית, מכאן ראייה לאשכנזים שמשליכים ציציותיהם לצד ימין: (תוספות השלם)

והמים להם חומה מימינם ומשמאלם. על הפסוק (דברים ל) מי יעלה לנו השמימה. דרשו רשומות, ראשי תיבות מילה וסופי תיבות הויה, ואותיות שבין ראשי תיבות וסופי תיבות עולין כמספר ישראל עם הכולל, וז"ש (דברים ד) ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כולכם היום. אתם ישראל דבקים בה'. דייקא כי שם ישראל מחובר ודבוק עם אותיות שם הוי"ה על כן חיים כולכם היום. נמצא ישראל מגין עליהם אותיות שם

הוי"ה מצד א' ואותיות המילה מצד א' שהם באמצע, וב' רמזים אלו מימין ומשמאל, והנה מספר שם הוי"ה ומספר מילה גימטריא הוא כמנין פלא, וז"ש נורא תהלות עושה פלא. לישראל לשמרם באותיות השם ובאותיות המילה וז"ש והמים להם חומה. מכח ימינם ומכח שמאלם. רצה לומר על ידי אותיות השם ועל ידי אותיות מילה: (מלאך הברית)

אנוסה מפני ישראל כי יי נלחם להם במצרים. (יד כה) ישראל כי יי נלחם. ס"ת מילה, בזכות ששמרו ברית נלחם להם: (טהרת יום טוב)

אז ישיר משה וגו'. (טו א) למה מתחיל באז...אז. בגימטריא שמונה, אמר משה בזכות המילה שניתנה בשמונה נקרא הים, אמר ר' לוי, לגזור ים סוף לגזרים. בלשון ארמי קורין למהולים גזורין: (תנחומא)

נקרא סכין של מילה אזמל, אז מל, מל בן ח' כמנין אז, וכן אז אמרה חתן דמים למולת. ולכך זכו לומר שירה באז ישיר כי נקרא הים בזכות המילה: (תוספות השלם)

ולזה פירשתי בסיעתא דשמיא רמז הכתוב אז ימלא שחוק פינו ולשונינו רנה אז יאמרו בגוים הגדיל ה' לעשות עם אלה הגדיל ה' לעשות עמנו היינו שמחים. והיינו אז במצות המילה שהוא אז ימלא שחוק פינו ולשונינו רנה. יען כי אז במצות המילה שניתנה בשמיני, היינו בשמיני שהוא אז יאמרו בגויים הגדיל ה' לעשות עם אלה הגדיל ה'. דייקא שנשלם אצלם שם הוי"ה ב"ה בגילוי העטרה על ידי מילה ופריעה, והנה אנחנו אומרים הגדיל ה' לעשות עמנו. והיינו ע"ד מ"ש רז"ל מ"ש השי"ת נעשה אדם לשון רבים מפני כי גמר עשיית האדם עושה על ידי האדם כי השי"ת בורא האדם ערל והערלה נקרא חסר וכמ"ש רז"ל ע"פ התהלך לפני והיה תמים שלא נקרא אברהם תמים עד שמל נמצא דגמר של עשיית האדם הוא על ידי האדם במצות המילה לכן אמר נעשה לשון רבים אני ואתם עכ"ד ובה יובן הגדיל ה' לעשות עמנו דייקא כי עשיית האדם שעשה ה' יתברך נגמרת ונשלמת על ידינו וזהו עמנו ולכן היינו שמחים במצוה זו יותר משאר מצות כי בה נעשה האדם שותף עם השי"ת כביכול ודו"ק: (מלאך הברית)

ידוע מדרש רז"ל בילקוט על הפסוק עזי וזמרת. ישראל אומרים, שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. ורוח הקודש צווחת מי כעמד ישראל גוי אחד. וכפי הנראה שלא לחינם דרשו זה לפסוק עזי וזמרת יה. אלא לפי שמצינו שהקדוש ברוך הוא יחיד בעולמו על כן בחר לו ישראל לסגולתו גוי אחד, כדי שיתאחדו שני מיני אחדים... ואחדות שניהם מרומז במלת אז, אחדות ה' יתברך נרמז ב-אז, כי א-ז הוא אחד על ז', רמז לאחדותו יתברך שהוא יתברך מושל על שבעה כוכבי הלכת המנהיגים בעולם השפל, וגם אחדות ישראל ב-אז, כי מצד המילה ישראל מסוגלים אליו יתברך, ונושאים חותמו מה שלא עשה כן לכל גוי. וזהו הוראת לשון "אז", אחד על ז' כי מטעם זה ניתנה המילה לשמונה, להורות שהיא עניין אלקי היוצא חוץ לטבע, כי מספר ז' כולל כל הדברים הטבעיים של ז' ימי בראשית, והנבדל מן הטבע הוא עניין יוצא חוץ לז' ימי הטבע דהיינו מספר ח' שהוא אחד רובץ על ז', ולפיכך ניתנה מילה בשמונה, להורות שהנימולים הם עם אחד בארץ, והם רוכבים ומושלים על שבעת ימי הטבע, ועל שבעת כוכבי הלכת כי אין מזל לישראל, ומטעם זה מצינו לשון אז אצל המילה שנאמר (שמות ד) אז אמרה חתן דמים למולות. וזהו שראו רבותינו זכרונם לברכה לדרוש מדרש זה על הפסוק עזי וזמרת יה, כי "זמרת" רמז לכריתת הערלה, כדאמר (ויקרא כה) וכרמך לא תזמור. ושם "יה" מורה על המילה כמו שכתוב (סוף הפרשה) כי יד על כס יה מלחמה לה' בעמלק. וידוע שהמלחמה בעמלק היתה על שביזה מצות המילה, שנאמר (דברים כה) ויזנב בך כל הנחשלים אחרריך. ואמרו חכמינו זכרונם לברכה (שם תנחומא) שחתך מילות...וזה שכתוב כאן, עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה. ששם של יה המורה על המילה הוא היה לישועה בקריעת ים סוף, לפיכך התחיל לקלס ב"אז", המורה על אחדותו יתברך, ועל אחדות ישראל עמו מצד המילה, לפיכך כשקרא תגר התחיל גם כן באז, לומר שלא הועיל כלום מה שהזכיר לפרעה אחדותו יתברך, ובאותו לשון קילסו לייחד שמו יתברך, ולרמוז שבח המילה כי בזכותה נקרא הים: (עוללות אפרים)

תלנתיכם כי על יי. (טז ח) ס"ת מילה, כי כן מדת בעלי ברית שאינם בלא תלונה: (תוספות השלם)

<u>ימי ההילולא של צדיקים בשבוע זה</u>	
הרה"ק ר' דוד מלעלוב זי"ע	יום ראשון ז' שבט
רבינו נסים (הר"ן) זצ"ל	יום שלישי ט' שבט
הגה"ק ר' שלום שרעבי רש"ש זצ"ל	יום רביעי י' שבט
הרה"ק ר' יוסף יצחק שניאורסון מליובאוויטש (הרי"ף) זי"ע	
הרה"ק ר' מרדכי מלעכוביץ זי"ע	שבת קודש יג' שבט

עובדות וסיפורי צדיקים בעלי ההילולא בשבוע זה

אם לבחור מוהל מומחה

כ"ק מו"ח אדמו"ר הרי"צ שליט"א סיפר, היה ברית מילה אצל נכד הצמח צדק והיו אז שתי מוהלים האחד שהיה שייך לכוונות ואינו אומן כל כך כהשני שלא היה שייך לכוונות, וצוה הצמח צדק שימול השני, באמרו עשיה לעילא, ישנו עולם שאין צריך לאדרעסען, והוסיף, אפשר שאז במאורע הנ"ל שאני, שהיה מי שכוון, הצמח צדק, כי ישנם ענינים שהמעשה והכוונה אפשר להיות בשני אישים, מעשה של איש אחד וכוונה של איש אחד, אבל בכל אופן לשון הצמח צדק היה כנ"ל: (תורת מנחם רשימת היומן תרצ"ה)

הסבא מרגיע את התינוק הבוכה

סיפר האדמו"ר הרי"צ שניאורסון זי"ע, כשהכניסוני לבריתו של אברהם אבינו ע"ה בכיתי כרגיל על הכאב, ויאמר הסבא הרבי מהר"ש מה אתה בוכה, לכשתגדל תהיה חסיד, או אמר תהיה רבי ותאמר חסידות בשפה ברורה: (ספר התולדות אדמו"ר מוהרי"ץ)

מילה בזמנה רק כשמותר

בימי אדמו"ר הרב יוסף יצחק מליובאוויטש זי"ע היה מקרה שהכינו הכל לברית, וכשהכניסו התינוק למולו ראה המוהל שהוא צהוב ואמר שצריך לדחות את הברית, סבו של התינוק נכנס אל אדמו"ר מוהרי"צ וסיפר לו דברי המוהל, והוסיף שאז לא תהיה המילה בזמנה, וענה לו אדמו"ר מוהרי"צ א. ישנה מצוות מילה בזמנה, וישנה מצוה ונשמרתם לנפשותיכם שדוחה את המצוות, ב. מילה בזמנה היא רק כאשר על פי תורה מותר לעשות את הברית: (שבח הברית)

זריזותו של אברהם סימן לבנים

דרכו בקודש של הרה"ק מלעכוויטש היה שמל את ילדי בני ישראל להכניסם בבריתו של אברהם אבינו ומאד היה מהדר במצוה זו שלא דחה לשום אדם אשר כיבדו במצות מוהל, פעם אחת ערב שבת קודש חנוכה היו מכבדים אותו בשני בריתות מילה בכפרים רחוקים זה בצפוניו וזה בדרומו והבטיח לשניהם, אמרו לו אפשר ואולי לא יוכל כבוד קדושתו לזרז את עצמו כל כך כי היום קצר והמלאכה מרובה, אמר זריזותא דאברהם קא משמע לן פי' נתן לנו, וישכם בבוקר וזרז למצוה וירא שנים יצא ידי שניהם, ואחר כך כשבא חזרה למשכן כבודו היה עיף מטורח הדרך, אמרו לו אנשי שלומו אם היה הדבר קשה לפנינו אין צריך לקבל רק אחד, השיב להם בזה הלשון, כל ילד שמל מובטח שלא יחטא: (אור ישרים)

הרה"ק מלעכוויטש מלאך הברית

הרה"ק מוה"ר משה מקאברין זצוק"ל אמר על רבו הרה"ק מלעכוויטש זי"ע שמורו הרה"ק מלעכוויטש היה מלאך הברית באמת וראוי היה לבוא משיח בימיו, אך אין דורו היה ראוי וזכאי לכך, וזאת ידוע לכל אשר על קברו גדל הדס ומובא בזוהר הקדוש על הפסוק, והוא עומד בין ההדסים. הוא מלאך הברית שנקרא הדס: (אור ישרים)

שמחה מיוחדת כשברית המילה נעשית בלי שום פנייה

אברך אחד היה ממקורביו של הרה"ק מוה"ר ר' מררכי מלעכוביץ וחותרו היה למדן גדול ולא דרך בדרכי החסידות וציער תמיד לחתנו עבור זה ואמר לו בטלן אתה אין אתה רוצה ללמוד לכן תבחר להיות חסיד, פעם אחת נולד להאברך הנ"ל בן זכר וכיבד את רבו הקדוש במצות מוהל, ויהי ביום השמיני שצריך להכניסו בבריתו של אברהם אבינו וישכם האברך בבוקר וזרז למצוה והלך לבית המדרש של הרה"ק להתפלל כדרכו, מה עשה חותרו כאן מצא בעל חוב לגבות את חובו, קיבץ מנין אנשים ועשה את הברית מילה, אחר התפילה בא בעל הברית עם הרה"ק המוהל וסיעת מרחמוהי על הברית מילה ואמרו להם אשר הוא אחר הברית מילה, נחלש דעתו של האברך מאד שזיכהו השי"ת במצוה גדולה כזו ונאנס ולא עשה וישבו כולם אל בית הרה"ק וישבו לאכול סעודת מצוה והרה"ק שמח בסעודה זו עוד יותר מאשר היה שש ושמח אף כאשר זכה להיות מוהל ממש והיה הדבר הזה לפלא מאד בעיני כולם ויאמר להם הנה באמת ראוי לשמוח מאד כי מצות מילה היא גדולה עד למאד אולם אי אפשר שלא יהא מעורב בו גם כן איזה מחשבת חוץ הפסולת כבוד וכדומה מה שאין כן כאן דחשב לעשות מצוה ונאנס ולא עשה דמעלה עליו הכתוב כאילו עשה, אזי מצוה כזאת ודאי היא בלי שום צד פניה וגם הוא נחשב לפני הקדוש ברוך הוא כאילו הוא עושה על פי האופן היותר מעולה ומשובח ודאי צריך לשמוח בזה כי מתי יבוא לידי מצוה כזו: (אור ישרים)

לעילוי נשמת ר' יעקב צבי ב"ר יצחק מאניס ז"ל הולצמן

היו שותפים במצוות המילה
ליהודים "מבוגרים" עולי חבר העמים
שהבריתות נעשים בחדרי ניתוח,
עלות כל ברית 3600 שקלים לשלם לחדר הניתוח
ובזכות זה תראו נחת מכל יוצאי חלצכם. אמו.

ברית אבות: רחוב דברי חיים 6 ת.ד. 3044 ביתר עילית טלפון: 025022814

ניתן לתרום בנדירים פלוס על שם ברית אבות